

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів
Львівський торговельно-економічний університет
Європейська Асоціація Економістів
Міжнародна Асоціація Науковців

ЗБІРНИК ТЕЗ

XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

2 грудня 2025 р.

Київ
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки та управління
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 11 від 17 грудня 2025 р.)*

Редакційна колегія:

Рамський А.Ю. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Житар М.О. – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Казак О.О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Обушний С.М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Нечипоренко А.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Васечко Л.І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Сулима М.О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Віровець Д.В. – PhD, доцент кафедри фінансів Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

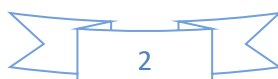
«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи» [Текст]: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 2 грудня 2025 р.) / Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2025. 366 с.

Викладено тези доповідей учасників XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи», яка відбулася у м. Києві 2 грудня 2025 р.

Висловлені у тезах думки та пропозиції можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Відповідальність за достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Матеріали опубліковані в авторській редакції. У випадках виявлення плагіату відповідальність несуть автори наданих матеріалів.

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Соколова З.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ КРАЇН АФРИКИ В ЕПОХУ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	283
Стан К.О. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ У РЕГУЛЮВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ	286
Тарасенко О.Ю. РОЛЬ СТРАХУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДОМОГОСПОДАРСТВ	289
Чуднівєць А.Б., Сулима М.О. ОБГРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСКИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ОСНОВІ МАРЖИНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ	292
Швець М. Р. КРЕДИТНІ РИЗИКИ БАНКІВ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ	295
Ярич І.Я. ФІНАНСОВО-АНАЛІТИЧНА ОСВІТА ЧЕРЕЗ СИМУЛЯЦІЙНІ МОДЕЛІ ФОНДОВОГО РИНКУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	299
СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА СТРАТЕГІЇ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Алексін Є. А., Коцюрубенко Г. М. ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	302
Арабаджи К.В., Рамський А.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕРЖАВИ	306
Бикова А.В. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТРАНСФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	310
Брезіцька Г.Р. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КУЛІНАРНІЙ ОСВІТІ	315
Бурдейн Є. Д. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПОДАТКОВУ ПОЛІТИКУ ДЕРЖАВИ	318
Вінніченко А.С., Сулима М.О. ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ ОЩАДЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ	321

Чуднівєць А.Б.,
здобувач ступеня бакалавра
Сулима М.О.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ОБГРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСКИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ОСНОВІ МАРЖИНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

У динамічному світі бізнесу, де конкуренція та ринкові умови постійно змінюються, ефективне управління витратами та ціноутворенням є ключовим фактором виживання і успіху. Традиційні методи обліку, що базуються на повній собівартості, часто не дають керівництву достатньої гнучкості для швидкого реагування на нові виклики. Саме тут на перший план виходить маржинальний аналіз, який пропонує принципово новий підхід до оцінки ефективності та обґрунтування управлінських рішень. Цей метод, зосереджений на взаємозв'язку між обсягом продажів, витратами і прибутком, дозволяє приймати обдумані та своєчасні рішення.

В основі маржинального аналізу лежить концепція, що всі витрати підприємства можна розділити на дві основні категорії: змінні та постійні. Змінні витрати змінюються пропорційно обсягу виробництва (наприклад, витрати на сировину, матеріали, заробітна плата виробничих робітників). Постійні витрати залишаються відносно стабільними, незалежно від зміни обсягів виробництва (наприклад, орендна плата, адміністративні витрати, амортизація).

Ключовим показником у маржинальному аналізі є маржинальний дохід (або внесок на покриття) – це різниця між виручкою від реалізації та змінними витратами. Маржинальний дохід на одиницю продукції показує, який внесок робить кожна продана одиниця в покриття постійних витрат і, в кінцевому підсумку, у формування прибутку підприємства.

Таблиця 1

Основні етапи маржинального аналізу

Етап	Характеристика
1	Збір, підготовка та обробка вихідної інформації, необхідної для проведення аналізу
2	Визначення суми постійних і змінних витрат на виробництво і реалізацію продукції
3	Розрахунок величини досліджуваних показників
4	Порівняльний аналіз рівня досліджуваних показників
5	Факторний аналіз зміни рівня досліджуваних показників
6	Прогнозування величини показників в мінливому середовищі

Джерело: складено автором на основі [1]

Маржинальний аналіз надає керівництву потужні інструменти для вирішення низки стратегічних і тактичних завдань:

Ціноутворення та визначення мінімальної ціни. На відміну від ціноутворення, що базується на повній собівартості (з урахуванням постійних витрат), маржинальний аналіз дозволяє встановити мінімальну ціну, нижче якої не варто продавати продукцію — це ціна, що дорівнює змінним витратам. Якщо замовлення приймається за ціною, що перевищує змінні витрати, але нижча за повну собівартість, воно все одно збільшує загальний прибуток підприємства, оскільки покриває частину постійних витрат.

Аналіз точки беззбитковості. Це критичний показник, що визначає мінімальний обсяг продажів, при якому загальний дохід дорівнює загальним витратам. Знання точки беззбитковості дозволяє підприємству зрозуміти, скільки продукції потрібно реалізувати, щоб почати отримувати прибуток, і є основою для фінансового планування.

Оптимізація асортименту продукції. Маржинальний аналіз допомагає визначити, які продукти є найбільш прибутковими. Фокусуючись на продуктах з найвищим маржинальним доходом, компанія може оптимізувати свій асортимент і розподілити ресурси найефективніше.

Обґрунтування рішень "купувати чи виробляти". Маржинальний аналіз дозволяє порівняти змінні витрати на власне виробництво з ціною придбання у стороннього постачальника. Якщо змінні витрати на виробництво нижчі за ціну придбання, вигідніше виробляти самостійно.

Таблиця 2

Маржинальний та традиційний підходи до аналізу та ціноутворення

Критерії порівняння	Маржинальний аналіз (на основі змінних витрат)	Традиційний аналіз (на основі повної собівартості)
Основа для аналізу	Витрати розподіляються на змінні та постійні.	Усі витрати, включаючи постійні та змінні, об'єднуються в повну собівартість.
Ключовий показник	Маржинальний дохід (Виручка - Змінні витрати).	Валовий прибуток (Виручка - Повна собівартість).
Призначення	Орієнтований на внутрішнє управління, прийняття короткострокових оперативних рішень (ціноутворення, асортимент).	Орієнтований на зовнішнє використання (фінансова звітність, податковий облік).
Прийняття рішень про ціну	Дозволяє встановлювати ціну, що нижча за повну собівартість, але вища за змінні витрати (для додаткових замовлень).	Мінімальна ціна має бути вищою за повну собівартість, інакше підприємство вважається збитковим.
Оцінка прибутковості	Залежність прибутку від обсягу продажів, аналіз точки беззбитковості.	Залежність прибутку від зміни повної собівартості та ціни.
Переваги	Гнучкість, оперативність, можливість обґрунтування рішень в умовах обмежених ресурсів та жорсткої конкуренції.	Простота, відповідність вимогам бухгалтерського та податкового обліку.

Недоліки	Не враховує повну собівартість продукції, що може призвести до хибних рішень у довгостроковій перспективі.	Не враховує залежність витрат від обсягу продажів, що може призвести до неоптимальних рішень у короткостроковій перспективі.
Основне питання	"Скільки додаткового прибутку ми отримаємо від продажу ще однієї одиниці?"	"Чи покриває ціна повну собівартість і чи приносить вона запланований прибуток?"

Джерело: складено автором на основі [2]

Маржинальний аналіз також тісно пов'язаний з концепцією операційного (виробничого) важеля. Він показує, наскільки зміниться прибуток підприємства при зміні обсягу продажів. Сила операційного важеля залежить від співвідношення постійних і змінних витрат. Підприємства з високою часткою постійних витрат мають значну силу операційного важеля: невелике збільшення продажів призводить до значного зростання прибутку, але і незначне зниження продажів може обернутися значними збитками.

На противагу, фінансовий важіль демонструє, як використання позикового капіталу впливає на рентабельність власного капіталу. Він дозволяє збільшити прибуток, але також підвищує фінансовий ризик, оскільки відсотки за позиками є постійними витратами, які необхідно сплачувати незалежно від фінансових результатів.

У підсумку, маржинальний аналіз є незамінним інструментом для сучасного управління підприємством. Він виходить за рамки простого обліку витрат, надаючи керівництву глибоке розуміння взаємозв'язків між ключовими бізнес-показниками. Його застосування дозволяє не тільки оперативно реагувати на ринкові виклики, але й приймати стратегічні рішення, спрямовані на максимізацію прибутку, мінімізацію ризиків і забезпечення сталого розвитку в довгостроковій перспективі.

ДЖЕРЕЛА

1. Маржинальний аналіз в прийнятті управлінських рішень. URL: https://stud.com.ua/77798/ekonomika/marzhinalniy_analiz_priynyatti_upravlinskih_rish_en (дата звернення: 22.09.2025)
2. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. – Київ: Молодь, 1997.
3. Використання маржинального аналізу в процесі прийняття управлінських рішень. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50592416.pdf> (дата звернення: 28.09.2025)
4. Маржинальний аналіз (CVP-аналіз). URL: https://stud.com.ua/53281/ekonomika/marzhinalniy_analiz_analiz (дата звернення: 30.09.2025)